

การประเมินโครงการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ขั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ
ของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

นายสมบัติ เดชบำรุง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-729-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16453252

AN EVALUATION OF THE TRAINING PROGRAM IN LEADER TRAINER COURSE
OF THE NATIONAL SCOUT EXECUTIVE BOARD

Mr. Sombat Dejbamrung

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Non-Formal Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-729-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การประเมินโครงการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ชั้นหัวหน้า
ผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ของสำนักงานคณะกรรมการ
บริหารลูกเสือแห่งชาติ

โดย

นายสมบัติ เดชบำรุง

ภาควิชา

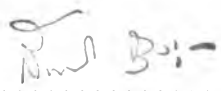
การศึกษานอกโรงเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล
รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

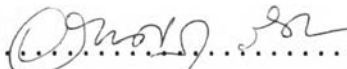

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ อุสุวรรธ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา พุ่มไพศาล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

.....
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล)

.....
..... กรรมการ
(อาจารย์วายุ พืชคันทร)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สมบัติ เดชบำรุง : การประเมินโครงการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(AN EVALUATION OF THE TRAINING PROGRAM IN LEADER TRAINER COURSE OF THE NATIONAL SCOUT EXECUTIVE BOARD) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อาชัญญา รัตนอุบล และ รศ.ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, 258 หน้า ISBN 974-631-729-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ โดยใช้รูปแบบการประเมินชิปโมเดล คือ การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลิตผล ใช้แบบสอบถามจำนวน 3 ชุด เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร 3 กลุ่ม คือ ชุดที่ 1 เก็บข้อมูลจากผู้บังคับบัญชาของผู้ผ่านการฝึกอบรมจำนวน 75 คน ชุดที่ 2 เก็บข้อมูลจากผู้ให้การฝึกอบรมจำนวน 36 คน ชุดที่ 3 เก็บข้อมูลจากผู้ผ่านการฝึกอบรมจำนวน 127 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติจากค่าร้อยละ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ร้อยละ 70 ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม ผู้บังคับบัญชาของผู้ผ่านการฝึกอบรมได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการขาดแคลนชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ความต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ และความจำเป็นในการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือของจังหวัดต่าง ๆ ร้อยละ 68.53 ซึ่งผลของการประเมินไม่ถึงระดับของเกณฑ์
2. การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้ให้การฝึกอบรมได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้ให้การฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกอบรมและทรัพยากรอื่น ๆ ร้อยละ 74.79 ซึ่งผลของการประเมินสูงกว่าระดับของเกณฑ์
3. การประเมินด้านกระบวนการ ผู้ให้การฝึกอบรมได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการนำเสนอเทคนิคการฝึกอบรม สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม และการกำกับดูแลของหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมร้อยละ 88.06 ซึ่งผลของการประเมินสูงกว่าระดับของเกณฑ์
4. การประเมินด้านผลิตผล ผู้ผ่านการฝึกอบรมได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของผู้ผ่านการฝึกอบรม และการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเพื่อขอรับเครื่องหมายวูดแบดจ์ 4 ท่อน ร้อยละ 79.91 ซึ่งผลของการประเมินสูงกว่าระดับของเกณฑ์

ภาควิชา .....การศึกษานอกโรงเรียน.....
สาขาวิชา .....การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....
ปีการศึกษา ..... 2537.....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

##C543422 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION
KEY WORD: AN EVALUATION OF THE TRAINING PROGRAM/LEADER TRAINER COURSE

SOMBAT DEJBAMRUNG : AN EVALUATION OF THE TRAINING PROGRAM IN LEADER
TRAINER COURSE OF THE NATIONAL SCOUT EXECUTIVE BOARD. THESIS
ADVISORS : ASSISTANT PROFESSOR ARCHANYA RATANA-UBOL, Ed.D THESIS
COADVISORS ASSOCIATE PROFESSOR TAWEEWAT PITAYANON, Ph.D 258 pp.
ISBN 974-631-729-6

The purpose of this study was to evaluate the training program in leader trainer course of the national scout executive board by using CIPP Model to evaluate context, input, process and product. By using three questionnaires, data were collected from three groups of population which were 75 leaders, 36 instructors and 127 persons who passed from the leader trainer course. Using percentage to analyze the data. The criterion for evaluating was 70 percent. The research results were :-

1. The context evaluation. The leaders gave the information related to the problems of the need of the leader trainer course was 68.53 percent which was not at the criterion level.

2. The input evaluation. The instructors gave the information related to the readiness of the leader trainers, the instructors curriculum of the trainers and other resources was 74.79 percent which was more than the criterion level.

3. The process evaluation. The instructors gave the information related to training technics, material and monitoring of the leader trainers was 88.06 percent which was more than the criterion level.

4. The product evaluation. The persons who passed the leader trainer course gave the information related to knowledge and understanding in the training program, the work implementing and measurement for woodbage 4 Gilwell Beads was 79.91 percent which was more than the criterion level.

ภาควิชา..... การศึกษาออกโรงเรียน.....

ลายมือชื่อนิติ.....

สาขาวิชา..... การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2537.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็เพราะได้รับความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากผู้มีอุปการคุณหลายท่านด้วยกัน อาทิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล และรองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษาและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาชี้แนะเสนอข้อคิดเห็นในการสร้างแบบสอบถาม อาจารย์วายุ พัทธมันตร ผู้อำนวยการกองลูกเสือ กรมพลศึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำและอนุญาตให้ใช้ข้อมูลพร้อมทั้งอำนวยความสะดวกตลอดมา เพื่อน ๆ ลูกเสือทุกท่านที่ให้ความสะดวกตลอดเวลาในการทำงาน จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคุณสุรศักดิ์ แทบวิสุทธิกุล ได้สนับสนุนทุนวิจัยในครั้งนี้ บุคคลที่จะลืมเสียมิได้คือ มารดา และอาจารย์สมใจ เดชบารุง ที่ให้กำลังใจข้าพเจ้าเสมอมา

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณผู้มีอุปการคุณต่อข้าพเจ้าทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ และหากวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีส่วนที่อยู่บ้าง ข้าพเจ้าขอมอบแด่ทุกท่านโดยส่งผลให้ทุกท่านจงประสบแต่ความสุข ความเจริญในชีวิตทุก ๆ ด้านตลอดไป

สมบัติ เดชบารุง

สารบัญ

๕

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา /	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	12
ขอบเขตของการวิจัย	13
ข้อตกลงเบื้องต้น	13
คำจำกัดความ	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
ตอนที่ 1 การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการฝึกอบรม	16
ตอนที่ 2 การฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ	54
ตอนที่ 3 การประเมินโครงการ	74
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	97
3 วิธีดำเนินการวิจัย	116
การกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา	116

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

	การศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร	117
	การกำหนดตัวแปรที่จะศึกษา	119
	การกำหนดประชากร	120
	เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	121
	การประเมินโดยใช้รูปแบบซิปโมเดล	
	แหล่งข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล	
	การวิเคราะห์ข้อมูล เกณฑ์การประเมิน	
	การนำเสนอข้อมูล	129
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	132
	ด้านที่ 1 ด้านสภาวะแวดล้อม	132
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	133
	ตอนที่ 2 ปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นในการ	
	ฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ	136
	ด้านที่ 2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น	142
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	142
	ตอนที่ 2 ความพร้อมในด้านผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้ให้การ	
	ฝึกอบรม หลักสูตร ผู้ที่เกี่ยวข้องและทรัพยากร	
	อื่น ๆ	145
	ด้านที่ 3 ด้านกระบวนการ	
	การนำเสนอเทคนิคการฝึกอบรม สื่อที่ใช้	
	ในการฝึกอบรม การกำกับดูแลของหัวหน้า	
	ผู้ให้การฝึกอบรม	150

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ด้านที่ 4 ด้านผลิตผล	154
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	154
	ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการฝึกอบรม ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชา ผู้กำกับลูกเสือ	157
	ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานของผู้ผ่านการฝึกอบรม	167
	ตอนที่ 4 การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเพื่อขอรับ เครื่องหมายวูดแบดจ์ 4 ท่อน จากกองลูกเสือ กรมพลศึกษา	172
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	173
	ผลการวิจัย	175
	การอภิปรายผล	187
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	207
	บรรณานุกรม	208
	ภาคผนวก	215
	ภาคผนวก ก.	216
	ภาคผนวก ข.	218
	ภาคผนวก ค.	225

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานภาพของผู้บังคับบัญชาของผู้ผ่านการฝึกอบรมทางด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางราชการ ตำแหน่งทางลูกเสือ และ คุณวุฒิทางลูกเสือ	133
2	ปัญหาความต้องการ และความจำเป็นในการฝึกอบรม	136
3	สถานภาพของผู้ให้การฝึกอบรมทางด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งทางลูกเสือ และคุณวุฒิทางลูกเสือ	142
4	ความพร้อมในด้านปัจจัยเบื้องต้น คือ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้ให้การ ฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกอบรม และทรัพยากรอื่น ๆ	145
5	เทคนิคการฝึกอบรม สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม และการกำกับดูแลของ หัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรม	150
6	สถานภาพของผู้ผ่านการฝึกอบรมทางด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งทางลูกเสือ และรุ่นที่ผ่านการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชา ลูกเสือ ชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ	154
7	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ	157
8	จำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมที่ตอบแบบสอบถามการวัดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับวิธีการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรม วิชาผู้กำกับลูกเสือ	163
9	การปฏิบัติงานของผู้ผ่านการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชา ลูกเสือชั้นหัวหน้าผู้ให้ การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ	167
10	การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเพื่อขอรับเครื่องหมายวุดแบดจ์ 4 ท่อน จากกองลูกเสือ กรมพลศึกษา	172